

26ste zondag door het jaar - C

Am.. 6,1a. 4-7

1 Tim. 6,11-16

Lc 16, 19-31

God waardeert al wie zijn hart opent voor de liefde, arm of rijk

Het verhaal van de rijke die na zijn dood wordt gestraft en van de arme die wordt beloond, was een oud bekend Joods volksverhaal. Wij mogen dus niet denken dat Jezus ons hier met deze beschrijving van hemel en hel Zijn persoonlijke opvatting geeft over het hiernamaals. Hij vertelde het verhaal opnieuw, maar geeft het een andere wending en diepere betekenis door een origineel door Hem bijgevoegde slot: de vraag om de vijf achtergebleven broers te waarschuwen. En daarbij keek Jezus uitdrukkelijk naar de omstaande Farizeeën, die wel zullen begrepen hebben dat dit voor hen was bedoeld., zij die niet luisterden naar de waarschuwingen van de door God gezondenen.

Eerst vertelt Jezus dus het oude volksverhaal opnieuw omdat dit ingaat tegen de Farizeese opvatting over rijkdom en armoede. Deze leerden namelijk dat de materiële rijkdom van een mens een beloning was van God en dus een bewijs van de deugdzaamheid bij een rijke, terwijl de armoede een straf was van God, zodat een arme automatisch een zondaar moest zijn. Jezus weerlegt deze opvatting en zegt: "Neen, niet elke rijke is een deugdzame, niet elke arme is een slechterik. De rijke uit het verhaal was alleen rijk voor zichzelf, zelfvoldaan, zelfgenoegzaam, maar bleek arm te zijn voor God. De arme uit het verhaal was de eigenlijke deugdzame." Jezus geeft hem daarom ook een eigennaam met een religieuze betekenis: "Lazarus", en dat betekent "God is mijn hulp". Zijn bedoeling is duidelijk te zeggen dat God diegenen die arm zijn op geestelijk vlak, nl. het kleine volk, de eenvoudigen, de armen van geest, eigenlijk meer waardeert, dan diegenen die denken dat zij rijk zijn op spiritueel gebied, nl. allen die zich opwerpen als zelfzekere specialisten, als schriftgeleerden, als kenners van Gods wet. Jezus verwerpt dus vooral de zelfgenoegzaamheid van de religieuze verantwoordelijken., die van Zijn zowel als van onze tijd.

En Hij voegt bij het oude verhaal een antwoord van Abraham, die benadrukt dat de pogingen van de rijke om zijn broers te waarschuwen vanuit het hiernamaals tevergeefs en onmogelijk zijn. De Farizeeën gebruikten het hiernamaals namelijk vooral om de mensen schrik aan te jagen. Door zijn toevoeging wil Jezus als het ware zeggen: "Reken niet op sensationele tekens na de dood, Maar, luister nu naar Mozes en de Profeten. Lees dus veeleer aandachtig de Schrift die gij nu hebt en leer er vooral uit dat gij open moet staan, zowel voor de nood van de arme vóór uw deur als voor de aanwezigheid van de Liefdegod in deze wereld." Lucas is de evangelist die ons voortdurend uitnodigt om beiden samen te zien: de zuchtende noodlijdende vóór onze deur vandaag is de lichamelijke gestalte van God Zelf die nu om onze liefde vraagt.

Door het schriftwoord dat wij vandaag horen en door de Lazarussen vóór onze deur - dichtbij of veraf - worden wij dringend gevraagd niet de rijkdom en de armoede te zien als een straf of een beloning van God. Wij worden eraan herinnerd dat God nooit aan de kant staat van de hardvochtige zelfgenoegzame, maar steeds te vinden is tussen diegenen die - zij het rijk, zij het arm - hun hart openen voor de liefde tot hun concrete medemens.

Pater Frans s.j.